

Rasowe gołębie, drób, króliki i inne zwierzęta

Internetowy kwartalnik dla hodowców

Nr 45 (styczeń – marzec 2025)

© Małgorzata Zduńczyk, Zdzisław Jakubanis, Manfred Uglorz

Korekta: Zdzisław Jakubanis

Skład: Manfred Uglorz

**Redakcja nie odpowiada za nadesłane teksty i zastrzega sobie dokonanie w nich koniecznych zmian.
Przedruk, odtwarzanie lub przetwarzanie całości lub fragmentów internetowego czasopisma (Rasowe gołębie, drób, króliki i inne zwierzęta [Internetowy kwartalnik dla hodowców]) w mediach każdego rodzaju wymaga zezwolenia Redakcji.**

**Wszystkie zdjęcia i rysunki wyłącznie dla celów poglądowych.
All photos and drawings for illustrative purposes only.
Alle Fotos und Zeichnungen dienen nur zur Veranschaulichung**

Na stronie tytułowej:

Rumuński wiśniowoczerwony wysokolotny – Fot. Zdzisław Jakubanis

Kontakt: niwela@gazeta.pl

Spis treści

Manfred Uglorz, *Seldzucki*, 4

Manfred Uglorz, *Pawik węgierski*, 7

Manfred Uglorz, *Włoszka*, 9

Zdzisław Jakubanis, *Amur*, 15

Wzorce, 18

Małgorzata Zduńczyk, Manfred Uglorz:

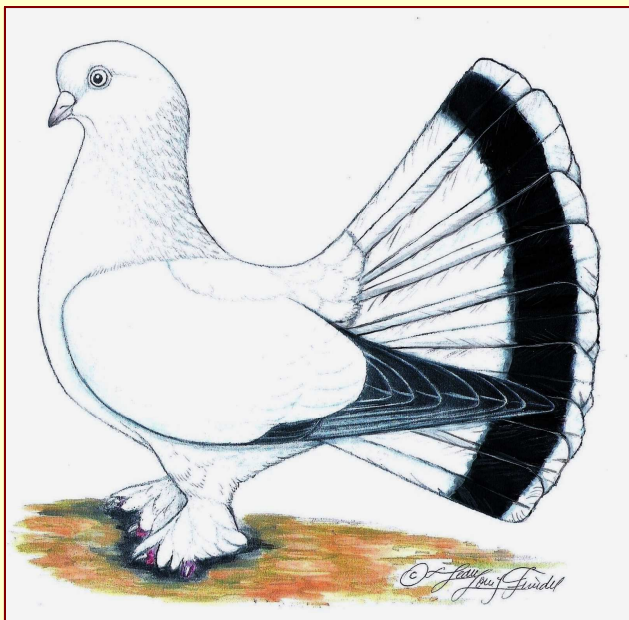
Feniks, czubaty z Pikardii, gospodarczy z Miluzy, niebieski gaskoński, francuski wysokolotny, francuski lotny, lillski lotny, francuska krymka.

Filatelistyka, 39

Seldzucki (EE 613)

N: Seldschuke, F: Seldjoukide, A: Seldschuk Pigeon
Grupa VII – strukturalne
Obrączka numer 8

Pochodzenie

Gołębie seldzuckie, to stara rasa, której historia sięga do pierwszych wieków po Chrystusie. Pochodzi z Konya w Anatolii (obecnie Turcja). Prawdopodobnie jej przodkami były gołębie perskie oraz indyjskie.

Według tradycji ustnej przybyły do Konya wraz z podbojem Anatolii przez dynastię Seldżuków w 1071 roku. Hodowanie tej szczególnej rasy gołębi było przywilejem władców seldżuckich, a za jego naruszenie groziła nawet kara śmierci. Nie wolno jej było przez wiele wieków wywozić z Turcji. Nie wiadomo kiedy dotarła do Europy. Początkowo w Europie – jak ich w ojczyźnie – zaliczano je do gołębi lotnych, jednak nieco później zostały wpisane na listę EE, jako gołębie strukturalne (Grupa VII).

Ci, którzy po raz pierwszy zobaczyli gołębie seldzuckie – jak o tym donoszą – byli zafascynowani tą dumną rasą, o pięknie_ukształtowanym ogonie, harmonijnej budowie i spokojnym charakterze.

Charakterystyka ogólna

Seldzuckie są zaledwie średniej wielkości, z prawie poziomą postawą, krótko upierzonymi nogami i ogonem w formie kopertowego dachu.

Cechy rasowości

Cechą charakterystyczną gołębi seldżuckich jest pięknie ukształtowany **ogon**. Jest on nieco uniesiony i składa się z około 26 do 32 szerokich sterówek, z dwóch możliwie

równych połówek. Liczba piór w ogonie nie jest jednak miarodajna dla określenia jakości ogona. Ze względu na specyficzne dla rasy położenie sterówek, nakładających się na siebie od zewnątrz do środka ogona, dlatego ich wewnętrzne chorągiewki mogą z łatwością falować w górę. **Nogi** są krótkie, pokryte niezbyt długimi piórami, zakrywającymi całe palce (pończoszki).

Całe **upierzenie** jest bogate, jednak nie luźnie, lecz gładkie.

Głowa jest z wyraźnie podniesionym i pełnym czołem, z nieco spłaszczonym ciemieniem, ale bez ostrych kantów i zawsze gładka. **Brwi** są wąskie i gładkie, jasnoszare. U odmiany białej są jasne.

Oczy są niezbyt duże, tęczówki perłowe, w szarym odcieniu. Dopuszczalne są czerwone żyłki na tęczówkach; **dziób** jest zaledwie średniej długości, lekko opuszczony, koloru jasnorogowego z ciemnym zakończeniem. Taki jest dopuszczony także u białych. Woskówki są słabo rozwinięte i biało upudrowane.

Szyja jest krótka i silna, noszona prostopadle, podgardle dobrze zaokrąglone, ale z wyraźnym końskim karkiem; **piers** szeroka i dobrze zaokrąglona, nieco uniesiona i lekko wysunięta do przodu, **plecy** w ramionach są szerokie, tylko lekko opadające, z lekkim wklęśnięciem, **skrzydła** są szerokie, dobrze przylegające do ciała, a lotki pierwszego rzędu spoczywają na ogonie.

Rodzaje kolorów

Gołębie seldzuckie występują w następujących kolorach: czarnym, czarnym z białym ogonem, białym, lodowym bez pasów, ale z szeroką ciemną wstęgą na

ogonie.

Kolor i rysunek

Gołębie całkowicie białe muszą być bez jakiegokolwiek nalotu innego koloru. Czarne występują z białym lub bez białego ogona. Kolor u nich powinien być intensywny i możliwie czysty. U gołębi z białym ogonem, sterówki, pióra pokrywy ogona oraz klin są białe. Linia oddzielająca od siebie kolory, powinna być równa. Z obu stron skrajne sterówki mogą być czarne, najlepiej w proporcji 1/1, 2/2/ 2/1. Dopuszcza się kilka kolorowych piór w klinie. U lodowych upierzenie powinno być w równomiernej tonacji, tylko na szyi dopuszcza się ciemniejsze pió-

ra. Lotki i pas na ogonie powinny być tak ciemne, jak to tylko jest możliwe. Pas na ogonie jest z jasnym obrzeżem od strony końca ogona.

Duże wady

Do wad zalicza się: płaską i wąską pierś, cienką szyję, wysoką sylwetkę, nieupierzone nogi, wąskie lub płaskie czoło, grube i szerokie brwi, zbyt wysoko noszony ogon, ogon w kształcie lejka, lub zbyt wąskie pióra w gonie, obwisłe skrzydła, nieczysty kolor lodowy, rdza na pokrywach skrzydeł i zaznaczające się pasy; zbyt duża sitowatości w lotkach i ogonie; u czarnych z białym ogonem matowy kolor, dużo kolorowych piór w klinie, dużo białych piór na plecach i brzuchu; inne, aniżeli dopuszczalne kolorowe pióra w ogonie.

Uwagi dotyczące hodowli

Gołębie seldzuckie, po sprowadzeniu do zachodniej Europy, szybko stały się popularne, szczególnie w Niemczech. Jednak nie tak, aby konkurowały z bardzo popularnymi rasami niemieckimi.

Jako gołębie lotne w swojej ojczyźnie, mogą być hodowane w wolierze, ale mogą mieć również możliwość opuszczenia jej. Seldzuckie są gołębiami cennymi i nie mało kosztują, dlatego raczej trzymane są tylko w wolierach, aby nie były narażone na ataki drapieżników.

W artykułach internetowych, dotyczące gołębi seldzuckich, brak jest wiadomości, czy są łatwe w hodowli, czy też ich hodowla jest trudna. Natomiast często spotyka się wiadomość, że są to gołębie spokojne i łatwo dają się oswoić. Budowa głowy seldzuckich wskazuje na to, że z łatwością mogą wykarmić swoje pisklęta.

Przy selekcji oraz ocenie na wystawach bierze się pod uwagę wygląd ogólny, a więc stan zdrowia, żywotność itp., sylwetkę i postawę, kształt ogona i jego nachylenie względem korpusu, głowę, kolor i rysunek.

Zdjęcia z ogólnie dostępnych stron internetowych
Manfred Uglorz

Pawik węgierski (EE 612)

N: Ungarische Pfautauben, F: Queue de Paon Hongrois, A: Hungarian Fantail

Grupa VII – strukturalne

Obrączka numer 10

Pochodzenie

Został wyhodowany na Węgrzech w latach 90. XIX wieku przez Gézę Parthay (1861 – 1914) z pawików angielskich, szkockich oraz indyjskich.

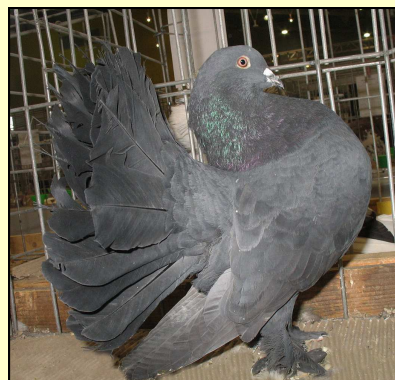
Charakterystyka ogólna

Jest to gołąb średniej wielkości, z uniesioną klatką piersiową, długim mostkiem i krótkimi plecami, o charakterystycznie uniesionym, lekko lejkowatym ogonem, z od 30 do 40 sterówkami, dziobem średniej długości i z nieco upierzonymi stopami.

Cechy rasowości

Pawik węgierski ma małą **głowę**, nieco wydłużoną, zaokrągloną ze wszystkich stron, gładką. W pozycji paradejnej najwyższy punkt czubka głowy znajduje się na wysokości połowy ogona. **Oczy** u białych są ciemne, u kolorowych pomarańczowe; brwi wąskie, u białych są jasniezieliste, u kolorowych szare.

Dziób u węgierskiego pawika jest średniej długości, delikatnej struktury, z czołem tworzy kąt rozwarty. Końcówka górnej części dzioba jest nieco wygięta, a jej kolor dzioba odpowiada kolorowi upierzenia. Woskówki są małe i gładkie.

Szyja jest smukła, noszona z wdziękiem i nieco wygięta. Jej długość jest równa długości pleców, a głowa leżąca na poduszce ogonowej w pozycji paradnej, dotyka luźno poduszki ogonowej. Nie może przebić się przez sterówki. **Pierś** jest szeroka, pełna, noszona dość wysoko. **Plecy** są krótkie i szerokie w ramionach. Długość od karku do poduszki ogonowej wynosić powinna od 3 do 4 cm. **Skrzydła** są zwarte, pióra wygładzone, noszone pod skrajnymi sterówkami, dotykające podłoża. Tarcze skrzydeł są stosunkowo cienkie,

Ogon u węgierskiego pawika powinien być proporcjonalny do tułowia, okrągły jak talerz, lekko lejkowaty, noszony prawie pionowo. Zewnętrzne sterówki dotykają ziemi po obu stronach. Wszystkie sterówki powinny być długie i szerokie, zachodzą na siebie. Końce sterówek mogą być lekko postrzępiony. O wartości ogona nie decyduje liczba sterówek, ale ich szerokość i długość. **Nogi** są stosunkowo krótkie, palce gęsto pokryte piórami. Sąsiadujące ze sobą pióra na palcach, powinny zachodzić na siebie. Skrajne pióra na palcach powinny mieć długość około 1 cm i przylegać do podłoża. Całe upierzenie jest gęste, przylegające do ciała, twarde.

Kolory i rysunek

Pawiki węgierskie występują w kilku kolorach: białym, niebieskim, niebieskim, czarnym, czerwonym, żółtym, srebrzysty i brązowym. Niebieskie i czerwone są z pasami, mogą być grochowe. Białe występują z następującymi kombinacjami: białe z kolorowymi ogonami, kolorowe z białymi ogonami oraz białe z kolorowymi, cętkowanymi ogonami.

Duże wady

Nisko noszona pierś, ordynarny kształt głowy, szyi i tułowia; ogon nie tworzący co najmniej trzech czwartych koła, mała średnica ogona lub luki w ogonie. Ogon noszony zbyt ukośnie, słabe lub za obfite upierzenie nóg

Uwagi do hodowli

Węgierscy hodowcy wysoko oceniają swojego pawika, głównie dlatego, że jest bardzo żywotny, a zarazem spokojny i nie jest agresywny. Najczęściej jest hodowany z innymi rasami gołębi. Łatwy jest w hodowli, niewybredny i niewymagający. Trzymany bywa w wolerach i na wolnym wybiegu.

Przy ocenie bierze się pod uwagę ogólny wygląd, sylwetkę, ogon, głowę, upierzenie nóg i kolor.

Fot. Zdzisław Jakubanis
Manfred Uglorz

Włoszka

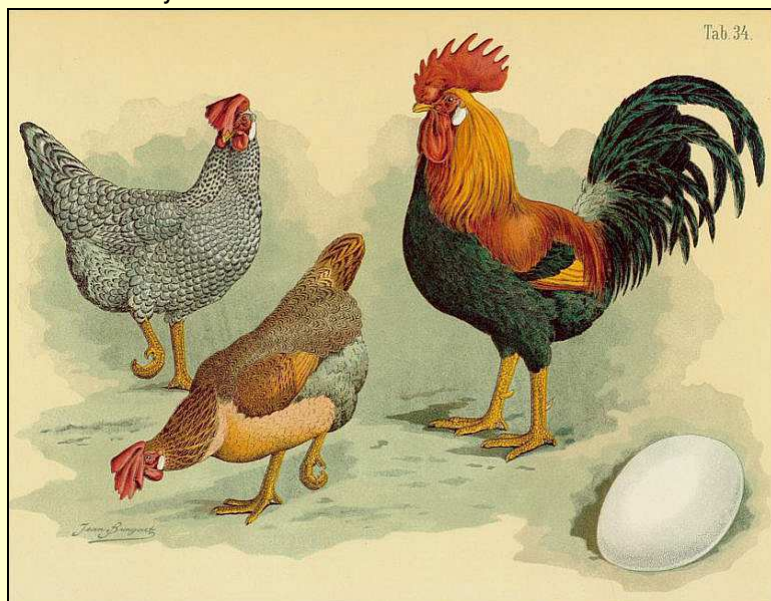
N: Italianer, F: Italienne, A: Leghorn

Obrączki: 1.0 – Ø 18 mm, 0.1 – Ø 16 mm

Pochodzenie

Współczesne włoszki – jak nazwa wskazuje – pochodzą z Włoch, okolic Livorno. Według obowiązującego wzorca, wyhodowane została w XIX wieku. Ale kiedy weźmiemy pod uwagę, że wiele starych ras kur wyhodowanych na terenie Europy, przypominają pod względem budowy włoszki, to nasuwa się przekonanie, że musiały być one znane poza Włochami znacznie wcześniej. Dlatego przypuszcza się, że najbardziej pierwotne kury pochodzące z Livorno, rozprzestrzeniły się w Europie dzięki legionom rzymskim w czasie ekspansji Rzymu w kierunku północnej Europy, wzdłuż Renu i Sekwany aż do Anglii. Ale niewątpliwie w nowszych czasach przywiezione zostały z Włoch. Od roku 1870 rozprzestrzeniły się w Niemczech i Anglii, a stąd po całej Europie, Ameryce i Australii. W USA nazywane są leghornami, ale nie wolno je mylić z białymi leghornami, wyhodowanymi przez hodowców amerykańskich.

Włoszki z lat siedemdziesiątych XVIII wieku nie były tak pięknie ukształtowane jak współczesne. Tułów u nich nie był tak wydłużony, jak u współczesnych włoszek. Koguty miały ogon mocno podniesiony, a grzebień ze zbyt licznymi ząbkami. W XX wieku hodowcy dążyli do zmiany sylwetki swoich kur z Livorno. Obecnie obowiązuje sylwetka zbliżona do sylwetki bażanta.

Jean Bungartz, 1885

W Niemczech włoszki początkowo nazywano leghornami. Od 1936 roku nazywano ich brązowymi leghornami lub brązowymi włoszkami, ponieważ były to kury o ubarwieniu kuropatwianym. Ale nieco później dzięki zainteresowaniu się nimi większej liczby hodowców, powstały inne odmiany barwnej, jak srebrzystoszyje i czarne. Przy powstaniu włoszek srebrzystoszywych brały udział angielskie dorkingi, a czarnych hiszpańskie

minoroki. Niezwykle rzadkie odmiany barwne, np. niebieskie złotoszyje i gronostajowe zostały po raz pierwszy wystawione w Niemczech Zachodnich w 1960 roku.

Obecnie w Niemczech obowiązuje nazwa Italianerhühne, w Polsce włoszka.

Charakterystyka ogólna

Włoszki są średniej wielkości rasą, o dumnej postawie, niezwykle żywotną, mocną, z wyciągniętym do tyłu, szczególnie u kur wypełnionym korpusem. Są średniej wysokości, z bogato rozwiniętym upierzeniem, mocno przylegającym do ciała, z typowymi dla rasy dobrze rozwiniętymi znakami na głowie (grzebień, zausznicę, dzwonek). Hodowana w wielu odmianach barwnych.

Charakterystyka użytkowości

Jest wczesnie dojrzewającą rasą, o dobrej, wieloletniej nieśności. Kurczęta szybko rosną i łatwo się odchowują. U odmiany płcioznaczej jednodniowe kurki można odróżnić od kogutków, dzięki wyraźnej różnicy w kolorze i znakach na głowie.

Waga koguta wynosi od 2250 do 3000 g, kura zaś od 1750 do 2500 g. Nieśność roczna wynosi od 180 do 200 jaj, a często nawet więcej, a to w zależności od żywienia i jakości wybiegu. Masa jaj waha się pomiędzy 55 a 58 g. Jaja włoszek srebrzystoszykich są zazwyczaj większe. Barwa skorupki jaj włoszek jest biała.

Opis budowy

Budowa koguta

Głowa koguta jest podłużna, nie może być zbyt wąska, z grzebieniem tworzy harmonijną całość. Pozostałe elementy głowy są jej ozdobą.

Kogut z grzebieniem różyczkowym

Stojący **grzebień** jest dobrze osadzony na głowie. Powinien być w kształcie nerki, bez jakichkolwiek wypukłości, fałdów i narośli. Błazka grzebienia biegnie wzdłuż linii karku, ale nie przylega do niego. Liczy od 4 do 5 ząbków, które u podstawy powinny być szerokie i wykrojone do połowy grzebienia. Przekątne poszczególnych ząbków powinny się spotkać w oku.

Są także włoszki o grzebieniu różyczkowym, który także powinien być dobrze osadzony, ale delikatnie uperlony, z przodu równy szerokości głowy, do tyłu zwężający się. Średniej długości kolec biegnie wzdłuż linii karku, jednak nie przylega do niego. Prawdopodobnie włoszki o różyczkowym grzebieniu pochodzą z Ameryki.

Policzki koguta są czerwone, o delikatnej strukturze, bez jakichkolwiek piór, a średniej wielkości **zausznicę** mają kształt owalny, gładko przylegają do głowy, koloru od białego do kremowego. Dobrze zaokrąglone **dzwonki** powinny być cienkie i średniej długości. **Oczy** koloru żywej czerwieni wyrażają żywotność koguta.

Kogut ma **dziób** średniej długości, mocny, lekko zakrzywiony, w zależności od koloru upierzenia od żółtego do rogowego koloru.

Do wad głowy zalicza się: grubą, okrągłą głowę, za długi lub za krótki, zbyt cienki dziób, opadający grzebień o więcej niż 5. ząbkach, niewłaściwy kolor zausznic i oczu.

Kogut musi mieć mocny, szeroki, długi, noszony poziomo **tułów**, z szeroką i wypełnioną **piersią** i dobrze rozwiniętym **brzuchem**. U kogutów z różyczkowym grzebieniem

Bursztynowa

tułów może być nieco słabszy. Wymaga się, aby **szyja** wyrażała szlachetność koguta, przede wszystkim z pełną, bogatą w pióra grzywą. Aby kogut miał wymaganą sylwetkę, to musi mieć długi **grzbiet** nieco wygięty do tyłu i bez widocznych załamań przechodzący w niezbyt podniesiony ogon. Grzbiet musi być szeroki w zaokrąglonych **ramionach**, **siodło** z bogatą poduszką.

Skrzydła koguta są długie, zwarte i przylegające do korpusu. **Ogon** musi być długi, szeroki, mocno osadzony, lekko podniesiony, bogaty w pióra, z długimi, szerokimi, pięknie wygiętymi głównymi i bocznymi sierpówkami.

Podudzia u koguta są mocne i wyraźnie widoczne; **skoki** średniej długości, o delikatnych kościach i żółte; **palce** średniej długości i dobrze rozstawione.

Całe **upierzenie** jest bogate i dobrze przylegające do ciała.

Budowa kury

Kura ma podłużny, pełny, mocny tułów, z szeroką piersią i dobrze rozwiniętym, pełnym brzuchem. Jest średniej wysokości i o szerokiej postawie. Ogon ma szeroko osadzony i dość zamknięty, tylko lekko podniesiony. Grzebień ma podobny do grzebienia koguta, lecz nieco mniejszy, prosto stojący z przodu, z tyłu opadający na bok, lecz nie przykrywający oczu. Pióra ma średniej długości, szerokie i dobrze zaokrąglone. U kur z grzebieniem różyczkowym dozwolony tułów nieco uboższy, a grzebień mniejszy niż u koguta.

Duże wady w budowie korpusu i noszeniu ogona

Ubogi, krótki, wąski, cienki lub masywny – szczególnie u koguta – korpus, mało rozwinięty brzuch, ciasna, za wysoka lub za głęboka postawa, słabe upierzenie ogona lub wąskie sierpówki u koguta, wysoko lub za nisko noszony ogon.

Czarna

Odmiany barwne

Włoszki występują w licznych odmianach barwnych. Obecnie według wzorca niemieckiego, uznanych 23 odmiany barwne, a mianowicie:

1. kuropatwiana	rebhuhnhsig
2. złocistoszyja	goldfarbig

3.	srebrzystoszyja	silberfarbig
4.	czarna	schwarz
5.	czarna białonakrapiana	schwarz-weiß gescheckt
6.	żółta	gelb
7.	paskowana	gestreift
8.	bursztynowa (płcioznacznna)	kennfarbig
9.	niebieska kuropatwiana	blau-rebhuhnfarbig
10.	niebieska złocistoszyja	blau-goldfarbig
11.	pomarańczowoszyja	orangehalsig
12.	perłowszara pomarańczowoszyja	perlgrau-orangehalsig
13.	czerwonosiodłata	rotgesattelt
14.	czerwona	rot
15.	niebieska	blau
16.	biała	weiß
17.	biała czarnogronostajowa	weiß-schwarzcolumbia
18.	złocistobrazowa	goldbraun
19.	porcelanowa	porzellanfarbig
20.	niebieska białonakrapiana	blau-weißgescheckt
21.	złocista czarnoobramowana	gold-schwarzgesäumt
22.	złocista niebieskoobramowana	gold-balaguesäumt
23.	złocista białoobramowana	gold-weißgesäumt

Istnieją także odmiany barwne, które jeszcze nie zostały uznane i zatwierdzone.

Złocistoszyja

Niebieskie złocistoszyje

Uwagi dotyczące hodowli

Wielkość kurnika zależy od ilości kur, które chcemy hodować. Przyjmuje się, że na jedną kurę wystarczy od pół do 1 m². Jedna kura zajmuje od 35 do 40 cm grzędę. Kurnik powinien mieć dobrą i sprawną wentylację. Jeśli chodzi o wybieg dla włosek, to najlepszy jest trawiasty z krzewami i drzewami, dającymi w ciepłe i upalne dni schro-

nienie przed promieniami słonecznymi. Właściwie włoszki lubią ciepło, ale są też odporne na zimno.

Srebrzyste włoszki na wybiegu

Wybieg powinien być ogrodzony dość wysokim płotem, aby kury nie uciekały nam poza przeznaczony dla nich teren. Jeśli dysponujemy małym stadkiem, wówczas wystarczy jeden kogut. Najlepiej hodować tylko jedną odmianę barwną. Jeśli chcemy mieć więcej odmian, to konieczne trzeba mieć więcej wybiegów.

Karmić należy włoszki dobrej jakości pszenicą, płatkami owsianymi, ale nie jęczmieniem, przyspiesza on bowiem przepierzanie. Jęczmień można podawać w czasie przepierzania naszych kur.

Wskazane jest karmienie dobrej jakości granulatem paszowym, mieszankami mineralnymi, a w zimie koniecznie białą kapustą, kapustą pekińską, kiszonką z liści buraczanych i kapusty, marchewką, burakami pastewnymi, itp. Nie wolno zapomnieć o czystej wodzie i łatwym dostępie do niej.

Porcelanowa

Czerwony siodłaty

Perłoszary pomarańczowoszy

Gronostajowa

Paskowana

Biały

Amur

Pochodzenie

Amur biały (*Ctenopharyngodon idella*) to obcy w naszych wodach gatunek ryby roślinnożernej i ciepłolubnej pochodzący z Azji Wschodniej. W naturalnych warunkach żyje w nizinnych rzekach Chin i w środkowym biegu rzeki Amur. Tam dorasta do długości ponad 1 metra i wagi min. 30 kg.

Na początku lat sześćdziesiątych XX wieku został zasiedlony w byłym Związku Radzieckim, gdzie się zaaklimatyzował. Do Polski został sprowadzony w 1964 roku, celem ograniczenia nadmiernego rozrostu roślinności w zbiornikach wodnych z podgrzewaną wodą przemysłową, np. z elektrociepłowni.

Po dwóch latach przeprowadzono pierwsze zarybienia jezior krocziem amura białego wyhodowanym w stawach. Zarybiono kompleks jezior konińskich i rybnickich, zasilanych ciepłą wodą przemysłową oraz jezioro Dgał Wielki na Pojezierzu Mazurskim. W późniejszych latach amurem zarybiano inne zbiorniki wodne nadmiernie zarastające roślinnością zanurzoną, szczególnie płytkie jeziora, w których nadmierny rozrost roślinności zanurzonej powodował śnięcia ryb na skutek przyduszy (brak tlenu w wodzie). Zasiedlenie nadmiernej ilości podwodnych „kosiarek”, o nieposkromionym apetycie tych ryb odniosło pożądany efekt, ale i też nie przewidziane skutki w postaci nadmiernego wyniszczenia roślinności zanurzonej. Ich żarłoczność powoduje nie tylko zjadanie dużej ilości roślin, ale także jej niszczenie, co skutkuje brakiem naturalnych warunków do odbywania tarła (składania ikry) przez rodzime gatunki niektórych ryb (karasie, płocie i inne). Roślinnością wodną żywią się też ptaki wodne, takie jak np. łabędzie, łyski i kaczki. Pobierając duże ilości pokarmu, amury wydalają do wody również duże ilości odchodów, które przyczyniają się do szybkiego wzrostu żyzności wody, a tym samym do jej eutrofizacji (nadmierny wzrost glonów). Jest to bardziej niepożądane zjawisko, niż rozrost roślinności zanurzonej. Tak, że introdukcja amura do wód Europy przyniosła więcej szkód niż pożytku, ale tego nie można było przewidzieć nie znając biologii amura. Na szczęście amur jest rybą ciepłolubną i w wodach europejskich nie przystępuje do tarła.

Biologia amura

Amur ma tułów długi i smukły, prawie cylindryczny, pokryty bardzo dużymi i twardymi łuskami, okolonymi czarną obwódką, tworzącą jakby siateczkę, podobną do siateczki u klenia. Grzbiet ma ciemny, boki ciała złociste, a brzuch kremowożółty. Głowę ma krótką i szeroką (małą), pysk półdolny z grubą górną wargą. Oczy usadowione w głowie dość nisko. Płetwy parzyste są duże i silne, nieparzyste znacznie mniejsze, przeważnie ciemnoszare, niekiedy z czerwonym lub pomarańczowym nalotem. Płetwy piersiowe są najczęściej czerwone u nasady. Płetwa ogonowa jest duża, osadzona na grubym trzonie. Jest przystosowany do pływania w bystrym nurcie rzeki.

Narybek zasiedlony w stawach rośnie szybko pod warunkiem dostępu do dużej ilości miękkiej roślinności i temperatury wody powyżej 10°C, preferując wodę o temperaturze około 20°C, w której po około 5 – 6 latach może osiągnąć dojrzałość płciową, ale do tarła w naszych warunkach klimatycznych nie przystępuje.

W warunkach naturalnych (Chiny) tarło odbywa w okresie lata, w rzece, kiedy woda osiągnie temperaturę 17 – 27°C i jest mętna (ochrona ikry przed drapieżnikami). Samica ikrę znosi porcjami w toni wodnej, która po zapłodnieniu płynie z nurtem rzeki. Ziarna ikry mają wielkość około 1 mm, a po zapłodnieniu pęcznieją do wielkości około 4 – 5 mm. Po wylęgnięciu, larwy gromadzą się na przybrzeżnych płycznach, gdzie intensywnie żerują pobierając zoo-, a później fitoplankton. Kilkucentymetrowy narybek zjada już miękkie rośliny zanurzone.

Rośliny, które najchętniej amury zjadają to: moczarka kanadyjska, rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, ramienice i rdestnice. Przy temperaturze wody 30°C i powyżej, mogą zjadać pałkę wąskolistną i trzcinę pospolitą. Absolutnie omijają: grążela żółtego i grzybień białe (lilie wodne), tak, że te piękne kwiaty wodne mogą cieszyć nasze oczy.

Amury mogą być zasiedlane do stawów rybnych razem z karpami, od wielkości krocza, ponieważ wyjadają miękką roślinność denną, która przy nadmiernym rozroście tworzy wysepki lub nawet wyspy na środkowych powierzchniach stawu, co jest bardzo niekorzystne przy odłowach ryb na jesieni. Należy brać pod uwagę fakt, że zasiedlona większa ilość amurów w stawie karpowym po wyjedzeniu roślinności będzie konkurowała z karpami o pokarm, czyli ziarna zbóż, którymi są karmione karpie. Zasiedlony w niewielkich ilościach w różnego rodzaju stawach, rzeczkach, potokach, kanałach, rowach melioracyjnych itp. przyczynia się do zahamowania nadmiernego wzrostu roślinności zanurzonej, a tym samym łatwiejszego przepływu wody.

W okresie jesiennym, przy spadku temperatury wody poniżej 10°C, amury przestają żerować, gromadzą się na dnie na zimowanie.

W Polsce, amur jest dla wędkarzy atrakcyjną rybą, bo jest silny i waleczny, ale także trudny do złowienia, bo jest płochliwy i ostrożny. Pobiera przynęty roślinne (warzywa).

Wymiar ochronny wynosi 40 cm (publikacje), natomiast nie ma okresu ochronnego. Na wodach Polskiego Związku Wędkarskiego nie ma wymiaru ochronnego, ani okresu ochronnego.

Rekord Polski amura złowionego na wędkę wynosi od 1998 roku 39 kg i 132 cm. Obecnie zalecane i „modne” łowienie sportowe, tzn. złowienie ryby i jej wypuszczenie do wody, z wyjątkiem łowisk komercyjnych nie jest zalecane, ponieważ amur jest gatunkiem obcym w naszym środowisku wodnym i nie wpływa korzystnie na nasz rodzimy rybostan.

Mięso amura, jako ryby z rodziny karpowatych jest zbliżone do mięsa karpia, ale ... nieco inne ze względu na fakt, że karp podczas pobierania pokarmu kopie w dnie stawu, natomiast amur zjada wyłącznie zielone części roślin wodnych i czasem nadwod-

nych, których gałęzie są zanurzone w wodzie. Jego mięso jest białe, delikatne, soczyste, jędrne i chudsze od mięsa karpia. Zawiera około 18 gramów białka w 100 gramach mięsa oraz witaminy: D, E, B12 i sole mineralne: fosforu (P) i potasu (K). Zawiera korzystniejszą proporcję kwasów tłuszczowych Omega-3 do Omega-6.

Pragnę nadmienić, że amury złowione na wędkę w okresie letnim, należy przed obróbką termiczną - mięso zalać na noc mlekiem, aby ewentualnie wyeliminować zapach i posmak z danego zbiornika wodnego. Natomiast ryby odławiane jesienią razem z karpiami przebywają przez około 30 dni na płuczce (odpijanie) i są smakowo obojętne.

Amur jest zasiedlony w wodach na wszystkich kontynentach z wyjątkiem Antarktydy.

Materiały źródłowe:

- Praca zbiorowa, *Ryby słodkowodne Polski*, PWN, 1986
- Joanna Grabowska, *Atlas Ryb Polski*, Ringier Axel Springer Polska, 2017
- Praca zbiorowa, *Wędkarstwo*, Kolekcja Hachette Polska, nr 11/2011

Zdjęcia ryb w wodzie zostały wykonane na Wystawach Wędkarskich „Rybomania” w Lublinie w latach 2015 i 2017.

Opracowanie i zdjęcia: Zdzisław Jakubanis

https://pl.wikipedia.org/wiki/Elektrownia_Rybnik

Feniks

D – Phönix, F – Phoenix, GB - Yokohama single-combed

Zdjęcie poglądowe: Matthieu Leuridan (Belgia), Lipsk 2024

Pochodzenie

Przyjęło się twierdzenie, że feniksy zostały wyhodowane ze złocistoszyich onagadori i m.in. bojowców staroangielskich przez Hugo du Roi (Holendra zamieszkującego w Niemczech) w II poł. XIX wieku.

W przeciwieństwie do onagadori, ozdobne upierzenie koguta feniksa (pióra siodła i ogona) jest krótsze i podlega corocznej wymianie w czasie pierzenia.

Wrażenie ogólne

Rasa elegancka, smukła, ozdobna, więcej niż średniej wysokości, której koguty posiadają bogaty w pióra i niezwykle długi ogon, a kury również mogą mieć sierpowato wygięte pióra ogona.

Cechy rasowości koguta

Tułów: smukły; wydłużony; walcowaty; postawa prawie pozioma.

Szyja: średniej długości z bardzo długimi, wąskimi piórami grzywy, zakrywającymi ramiona i górną część grzbietu.

Grzbiet: długi; prosty; łagodnie przechodzący w bardzo długi ogon noszony poziomo.

Ramiona: dobrze zaokrąglone; zakryte piórami grzywy.

Skrzydła: noszone wysoko; dobrze złożone; mocno przylegające.

Siodło: bogato opierzone o bardzo długich i wąskich piórach, często dotykających podłoża.

Ogon: noszony poziomo; z długimi, sztywnymi sterówkami oraz bardzo długimi sierpówkami głównymi i bocznymi, które dotykają podłoża.

Piers: dobrze zaokrąglona; nieco wypukła; noszona lekko podniesiona.

Brzuch: podciągnięty.

Głowa: mała; wąska; podłużna.

Policzki: czerwone; delikatnej tkanki.

Grzebień: pojedynczy; nieduży; stojący; o drobnych ząbkach; blaszka wolnostojąca, nie podążająca za linią szyi.

Dzwonki: małe; zaokrąglone; delikatnej tkanki.

Zausznice: białe; małe; gładkie.

Oczy: o żywym spojrzeniu; pomarańczowoczerwone do czerwonych.

Dziób: średniej długości; w kolorze odpowiadającym barwie skoków.

Podudzia: średniej długości; wyraźnie widoczne; o przylegającym upierzeniu.

Skoki: więcej niż średniej długości; nieupierzone; (drobnej kości – miniaturowy); niebieskoszare.

Palce: proste; dobrze rozstawione.

Upierzenie: bardzo długie; ściśle przylegające z niewielkim podpuszeniem; pióra tułowia niezbyt wąskie; elastyczne stosiny piór w upierzeniu ozdobnym (grzywa, siodło i ogon).

Zdjęcie poglądowe: Matthieu Leuridan (Belgia), Lipsk 2024

Cechy rasowości kury

Szczupła sylwetka. Postawa pozioma z płynnym przejściem linii grzbietu w ogon. Ogon bardzo długi, noszony poziomo. Górne pióra pokrywowe ogona mają kształt szabli, bogato rozwinięte pióra ogona są zwykle zakrzywione jak sierp, przy czym najdłuższe wystają poza sterówki. Pióra na szyi i odpowiadające siodłu koguta są również bardzo długie. Mały, stojący grzebień i małe dzwonki.

Duże błędy cech rasowości

Krótka, niezgrabna sylwetka; tułów zbyt duży lub zbyt mały; niska pozycja (położenie tułowia względem nóg); zbyt krótkie upierzenie, szczególnie szyi, grzbietu i ogona; zbyt wysoko noszony ogon; pióra pokryw ogona zbyt zakrzywione (końcówki piór skierowane w stronę ciała); opuszczone skrzydła; toporna głowa; grzebień za duży; blaszka grzebienia kładąca się na tyle głowy; duże lub długie dzwonki; dużo czerwieni w zausznicach.

Ubarwienia

Pokrój i upierzenie z długimi piórami są ważniejsze niż czystość ubarwienia.

Barwa kuropatwiana przyciemniona (dzika)

Kogut: głowa, grzywa i siodło brązowoczerwone z czarnym wyraźnym kreskowaniem wzdłuż stosin, szczególnie na piórach szyi. Grzbiet, ramiona i pokrywy skrzydeł ciemnobrązowe. Lotki pierwszego rzędu czarne z brązową krawędzią zewnętrzną. Lotki drugiego rzędu czarne na wewnętrznej chorągiewce i na końcach, brązowe na zewnętrznej, tworzą trójkąt skrzydłowy. Lusterko (duże pokrywy skrzydłowe) i ogon w głębokiej czerni z zielonym połyskiem. Pierś, brzuch i podudzia czarne.

Duże wady: za jasna grzywa i siodło; zbyt czarne ramiona, pokrywy skrzydłowe lub trójkąt skrzydłowy; rysunek na piersi, podudziach i podogoniu. Rozbielenia piór (sit).

Kura: głowa ciemnobrązowa. Pióra na szyi czarne z delikatną, wąską, złocistobrązową krawędzią i kreskowaniem wzdłuż stosin piór. Upierzenie płaszcza (upierzenie grzbietu, pokryw skrzydeł i ogona) brązowe z przypróśzeniem gęstym, czarnym z zielonkawym połyskiem; każde pióro z wąską, czarną krawędzią i złocistobrązowymi stosinami. Pierś kasztanowobrązowa. Brzuch czarnoszary. Podudzia szarobrązowe.

Duże wady: szare pióra płaszcza; zbyt grube czarne przypróśzenie; czarna krawędź pióra zbyt szeroka; krawędź piór w innym kolorze. Zbyt szeroki i jasny brzeg piór szyi; brak rysunku wzdłuż stosin; jasny kolor piersi. Rozbielenia piór.

Złocistoszyja (goldhalsig)

Kogut: głowa ciemnozłocista. Grzywa i siodło ciemnozłociste z czarnym kreskowaniem wzdłuż stosin piór. Grzbiet, ramiona i pokrywy skrzydła złocistoczerwone. Lotki I rzędu czarne z brązową krawędzią zewnętrzną. Lotki II rzędu czarne na wewnętrznej chorągiewce, brązowe na zewnętrznej, tworzą trójkąt skrzydłowy. Lusterko i ogon czarne z zielonym połyskiem. Pierś, brzuch i podudzia czarne.

Duże wady: grzywa i siodło jasne lub w kolorze słomy; brak lub przerywane kreskowanie wzdłuż stosin piór grzywy; wyraźne znaczenia na piersi, brzuchu i podudziach; dużo czerni w trójkącie skrzydłowym. Rozbielenia piór.

Kura: głowa złocista. Pióra na szyi złociste z czarnym kreskowaniem wzdłuż stosin. Upierzenie płaszcza złocistobrązowe z gęstym czarnym przypróśzeniem i jasnymi

stosinami. Pierś łososiowa do rdzawoczerwonej. Podudzia, brzuch i ogon szarobrązowe.

Duże wady: pióra szyi zbyt jasne; kreskowanie wzdłuż stosin piór szyi brązowe lub przerywane; pióra płaszcza zbyt jasne lub zielonkawe; brak rysunku stosin; tworzenie się cekinów*; zbyt grube czarne przyprószenie; kolor piersi zbyt jasny lub przydymiony. Rozbielenia piór.

Pomarańczowoszyja (orangehalsig)

Kogut: głowa pomarańczowa. Grzywa i siodło w delikatnym pomarańczowym kolorze z ciemnym kreskowaniem wzdłuż stosin piór. Grzbiet, ramiona i pokrywy skrzydeł ciemnopomarańczowoczerwone. Lotki I rzędu czarne z brązowawobiałą krawędzią zewnętrzną. Lotki II rzędu brązowawoczarne od wewnątrz, żółtawobiałe na zewnątrz, tworzą trójkąt skrzydła. Lusterko i ogon czarne z zielonym połyskiem. Pierś, brzuch i podudzia czarne.

Duże wady: zbyt ciemna, złocista grzywa i siodło; brak lub przerywane kreskowanie piór grzywy, mocne znaczenia na piersi, brzuchu i podudziach; dużo koloru brązowego w trójkącie skrzydłowym. Rozbielenia piór.

Kura: głowa i szyja jasnopomarańczowe z ciemnym kreskowaniem wzdłuż stosin piór. Upierzenie płaszcza jasnobrązowe z czarnym przyprószeniem i jasnym rysunkiem stosin. Pierś łososiowa. Podudzia, brzuch i ogon brązowawoszare.

Duże wady: zbyt ciemne pióra szyi; przerywane kreskowanie; pióra płaszcza zbyt ciemne lub zbyt jasne; brak rysunku stosin; tworzenie się cekinów*; grube przyprószenie; barwa piersi zbyt blada lub przydymiona. Rozbielenia piór.

Srebrzystoszyja (silberhalsig)

Kogut: głowa srebrzystobiała. Grzywa i siodło srebrzystobiałe z czarnym kreskowaniem wzdłuż stosin piór. Grzbiet, ramiona i pokrywy skrzydeł srebrzystobiałe. Lotki I rzędu czarne z białą krawędzią zewnętrzną. Lotki II rzędu czarne od wewnątrz, białe na zewnątrz, tworząc trójkąt skrzydłowy. Lusterko i ogon czarne z zielonym połyskiem. Pierś, brzuch i podudzia czarne.

Duże wady: brązowy kolor na ramionach i grzbiecie; mocny żółty nalot; brak lub przerywane kreskowanie piór szyi; mocny rysunek na piersi, brzuchu i podudziach.

Kura: głowa i szyja srebrzystobiałe z czarnym kreskowaniem wzdłuż stosin piór. Upierzenie płaszcza srebrzystoszare z gęstym czarnym przyprószeniem i białymi znaczeniami stosin. Pierś łososiowa. Podudzia, brzuch i ogon szare.

Duże wady: brązowy odcień na głowie; przerywane kreskowanie; dużo rdzy w upierzeniu płaszcza; brak rysunku stosin; tworzenie się cekinów*; grube przyprószenie; kolor piersi zbyt blade lub przydymiony.

Biała (weiß)

Czysta biel. Kremowy nalot dozwolony u koguta.

Duże wady: mocny, żółty nalot.

Czarna (schwarz)

Uznana przez Europejską Federację Hodowców

Nasycona czerń z zielonym połyskiem.

Duże wady: kolor brązowy w grzywie i siodle; niebieski lub fioletowy połysk; rozbielenia piór (sit).

Zdjęcie poglądowe: Odin Gerlich (Austria), Erfurt 2024

Niebieska (blau)

W czasie pokazów rejestracyjnych – feniks miniaturowy.

Oraz:

Złocistoszyja niebieska (blau-goldhalsig)

Kogut: takie same znaczenia jak u ptaków złocistoszyich. Jednak wszystkie czarne części upierzenia są niebieskie. Błękit na ozdobnych piórach nieco ciemniejszy.

Kura: głowa koloru złocistego. Pióra szyi złociste z niebieskim kreskowaniem wzdłuż stosin. Upierzenie płaszcza złocistobrązowe, w dużej mierze pokryte niebieskim przyprószeniem, przez co wydaje się prawie całkowicie niebieskie. Dopuszczalne wąskie, złociste obrzeżenie piór. Stosiny możliwie brązowe, w kierunku podstawy piór. Lotki w kolorze płaszcza. Pierś łososiowa. Sterówki przeważnie niebieskie, pióra pokryw ogona z brązowym nalotem.

Duże wady:

Kogut: te same wady w rysunku jak w barwie złocistoszyjej; pióra ozdobne zbyt jasne, zbyt ciemne lub z zielonym połyskiem; duża różnica pomiędzy kolorem grzyw i siodła. Rozbielenia piór.

Kura: upierzenie płaszcza zbyt jasne, zbyt ciemne lub całkowicie niebieskie, bez koloru brązowego; dużo rdzy na skrzydłach; za szerokie obrzeżenie piór płaszcza (cekiny); kolor piersi zbyt jasny. Rozbielenia piór.

Srebrzostoszyja z pomarańczowymi ramionami (silberhalsig mit Orangerücken)

Tylko dla rasy standardowej:

Złocistoczerwona z czarnym ogonem (goldrot mit schwarzem Schwanz)

Tylko dla rasy miniaturowej:

Srebrzostoszyja niebieska (blau-silberhalsig)

Żółta z czarnym ogonem (gelb mit schwarzem Schwanz)

Feniks (rasa standardowa)

Masa ciała: kogut 2-2,5 kg, kura 1,5-2 kg

Masa jaja wylęgowego: 48 g

Barwa skorupy jaja: żółtawobiała

Rozmiar obrączki: kogut 18, kura 16

Feniks miniaturowy

Masa ciała: kogut 0,8 kg, kura 0,7 kg

Masa jaja wylęgowego: 25 g

Barwa skorupy jaja: żółtawobiała

Rozmiar obrączki: kogut 13, kura 11

*Cekiny: jaśniejsze, bardziej błyszczące, pozbawione rysunku brzegi piór z przyprószaniem.

(Flitter: Heller, glänzender, zeichnungsloser Rand bei gerieselten Federn.)

Wykaz terminów technicznych stosowanych w rodowodowej hodowli drobiu:

https://de.wikipedia.org/wiki/Liste_von_Fachbegriffen_der_Rassegefl%C3%BCgelzucht

Małgorzata Zduńczyk

Czubaty z Pikardii (EE 17)

N: Picard Haube, F: Huppé Piccard, A: Crested Picard

Grupa I – uformowane

Obrączka numer 9

Pochodzenie

Pochodzi z Pikardii (Francja).

Charakterystyka ogólna

Gołąb średniej wielkości, o pochyłej postawie (do 45°). Długość około 40 cm. Masa od 450 do 550 g.

Cechy rasowości

Głowa:	wydłużona, zaokrąglona, średniej szerokości, z wysokim czołem. Czubek wysoko osadzony, bogaty w pióra, bez rozet.
Oczy:	pomarańczowożółte.
Brwi:	wąskie, żółtawe.
Dziób:	dość cienki, długości około 3 cm, różowobiały. Woskówki delikatne.
Szyja:	dość krótka. średnio mocna.
Pierś:	dość szeroka, głęboka i zaokrąglona.
Plecy:	szerokie, płaskie, pochylone w kierunku ogona

- Skrzydła:** noszone na ogonie, lotki nie krzyżują się z sobą, dobrze okrywają plecy. Rozpiętość skrzydeł około 75cm.
- Ogon:** średniej długości, zwarty, w jednej linii z plecami.
- Nogi:** szeroko rozstawione, podudzia mocne, skoki karminowoczerwone. Pazurki różowobiałe.
- Upierzenie:** ściśle przylegające do ciała.

Odmiany barwne

Czerwony recesywny, żółty recesywny.

Kolory intensywne, wyrównane, błyszczące, szczególnie na szyi. Lotki również intensywnie kolorowe.

Duże wady

Wąski korpus; płaska pierś; pozioma postawa; nierówny i nisko osadzony czubek; ciemny dziób, szarawe woskówki, czerwone brwi, kolor wyblakły, niejednolity.

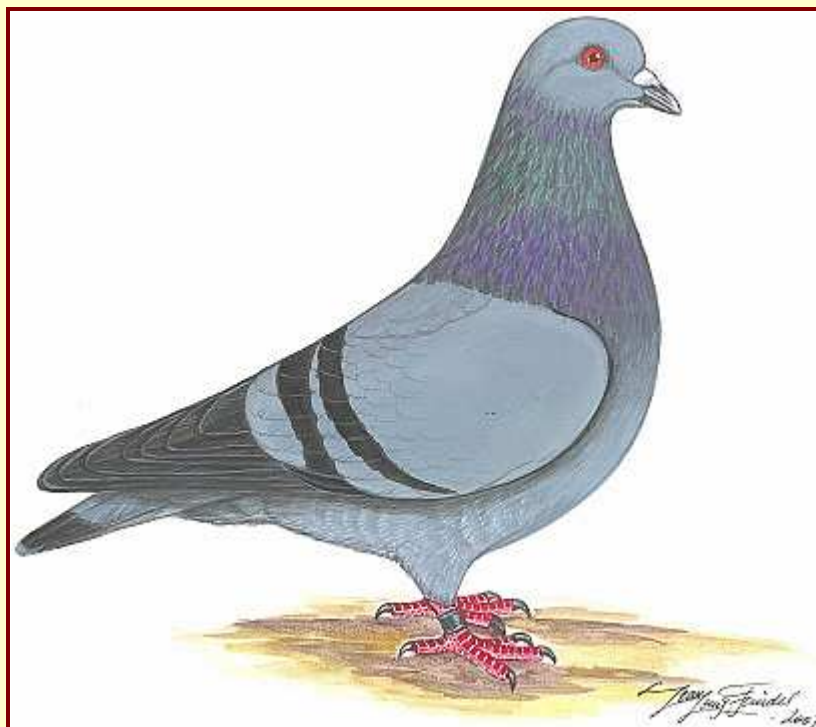
Dane do oceny

Ogólny wygląd – sylwetka i postawa – głowa – dziób – czubek – oczy – kolor.

Gospodarczy z Miluzy (EE 10)

N: Mühlhausener Nutztaube, F: Pigeon Mulhousien, A: Mulhouse Pigeon
Grupa I – uformowane
Obrączka numer 10

Pochodzenie

Rasa pochodzi z rejonu Miluzy (Francja). Wyhodowana została około 1900 roku. Po raz pierwszy została zaprezentowana na wystawie w Miluzie w 1921 roku.

Charakterystyka ogólna

Gołąb średniej wielkości, w kształcie klina, o szerokich plecach – szczególnie w ramionach – zwężających się w kierunku ogona. Długi od 38 do 40 cm, waży od 600 do 700 gramów.

Cechy rasowości

Głowa:	harmonizuje z tułowiem, zaokrąglona i gładka, czoło wysokie i szerokie.
Oczy:	u odmiany białej ciemne (koloru wyki), u pozostałych odmian od pomarańczowoczerwonego do czerwonego.
Brwi:	wąskie, regularne, koloru szarego, u białych jasne.
Dziób:	średniej długości, w zależności od koloru upierzenia od czarnego do cielistego, woskówki małe i przypudrowane.
Szyja:	średniej długości, szeroka na wysokości ramion.
Pierś:	szeroka, wysunięta do przodu i głęboka.

Plecy:	szerokie, zaokrąglone, nieco opadające.
Skrzydła	średniej długości, spoczywają na ogonie i nie krzyżują się z sobą. Lotki szerokie.
Ogon:	średniej długości, zwarty, z plecami w jednej linii.
Nogi:	krótkie, kolor pazurów zgodny z kolorem dzioba.
Upierzenie:	zwarte i przylegające do ciała.

Odmiany barwne

Czarna, biała, niebieska, srebrzysta, czerwona, czerwonopopielata, żółtopopielata

Kolor i rysunek

Jednobarwne

Czarny

Intensywny, z regularnym z zielonkawym połyskiem. Tolerowane jest lekkie przebarwienie lotek, jednak należy eliminować z hodowli gołębie, które przekazują potomstwu tę wadę.

Biały

Białe mają gęste upierzenie, oczy ciemne, wąskie i jasne brwi (ani różowe, ani czerwone).

Niebieskie

Może być bez pasów i z pasami. Kolor niebieski jest w delikatnej tonacji, nieco ciemniejszy u samic. Głowa nie może być ani czarnopopielata, ani wyblakła. Szyja jest ciemniejsza z połyskiem żuka. Pasy na skrzydłach są czarne, średniej szerokości i powinny biec równolegle przez całą szerokość skrzydeł. Lotki I rzędu i pas na ogonie są ciemnoniebieskie. U grochowych pasy i rysunek na tarczach powinien być regularny i dobrze widoczny.

Srebrzysty

Kolor jest bardzo jasny, perłowszary. Pierś i szyja są ciemniejsze, z metalicznym połyskiem i bez śladów ochry. Pasy są średniej szerokości w bardzo głębokim, ciemnoszarym kolorze. W tym samym kolorze są lotki I rzędu i pas na ogonie. U grochowych rysunek powinien być regularny i wyraźny.

Czerwony

Kolor jest czerwonawobrązowy, jednolity na całym ciele. Tolerowane są tylko nieco jaśniejsze lotki.

Czerwonopopielaty

Kolor powinien być równo rozłożony na całym ciele. Pierś i szyja są nieco ciemniejsze, bez jaśniejszych piór. Pasy są regularne, średniej szerokości, intensywnie czerwone, nie powinny być wyblakłe ani z czarnym nalotem. Podobnie jak w przypadku niebieskich, samica jest nieco ciemniejsza niż samiec. U grochowych kolor jest bardziej intensywny, a rysunek regularny. Należy unikać kolorów pozbawionych intensywności.

Żółtopopielaty

Podobnie jak u czerwonopopielatych, z tym, że kolor czerwony zastąpiony jest kolorem żółtym.

Dwubarwne

Czarne tygrysie oraz pstre.

Duże wady

Brak wymaganej masy ciała, pozioma postawa, słaba pierś, płaskie czoło, jasne oczy, pasy zbyt nieregularne, zbyt nieregularna grochowatość, wyblakłe kolory.

Dane do oceny

Wygląd ogólny – sylwetka – głowa i dziób – kolor i rysunek

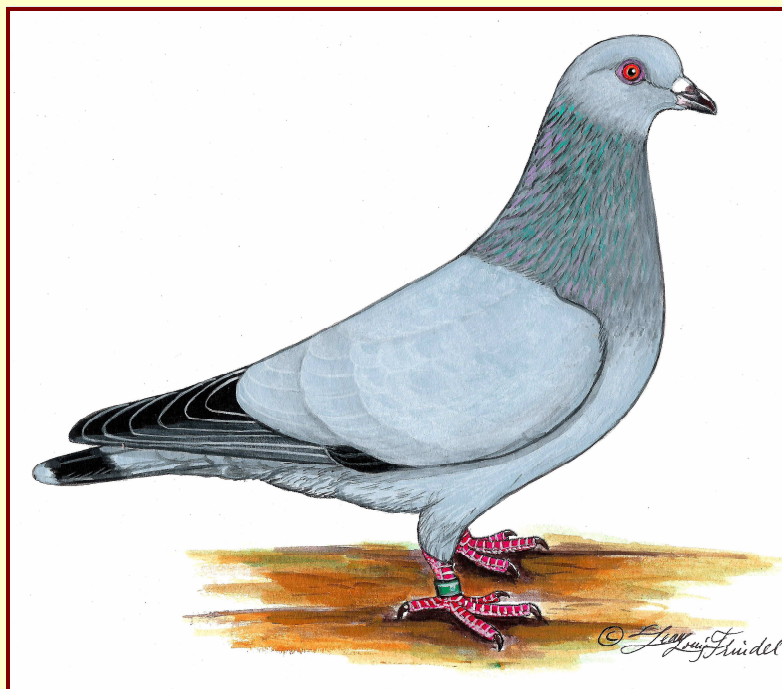

Niebieski gaskoński (EE 14)

N: Gascogne-Taube, F: Bleu de Gascogne, A: Gascogne Pigeon

Grupa I – Uformowane

Obrączka numer 9

Pochodzenie

Pochodzi z Gaskonii (Francja).

Charakterystyka ogólna

Niebieski gaskoński jest gołębiem o smukłej i 'sportowej' sylwetce, o dumnej postawie, o masie ciała od 600 do 700 g. Używany jest jako wabik podczas polowań na gołębie grzywacze.

Cechy rasowości

Głowa:	średniej wielkości, gładka, nieco podłużna i dobrze zaokrąglona.
Oczy:	pomarańczowożółta (kogucie oko).
Brwi:	delikatne, białoróżowe.
Dziób:	prosty, niezbyt mocny, długi około 25 mm, ciemny. Woskówki białe i słabo rozwinięte.
Szyja:	średniej długości.
Pierś:	szeroka, dobrze rozwinięta, lekko zaokrąglona i głęboka.
Plecy:	szerokie, nieco zaokrąglone, przy ogonie wąskie, nieco opadające.
Skrzydła:	dobrze przylegające do ciała. Rozpiętość skrzydeł wynosi około 80 cm.

Ogon:	Noszone są na ogonie i nie krzyżują się z sobą. długi, szeroki, noszony zgodnie z linią pleców.
Nogi:	dość krótkie, skoki i palce nieupierzone, czerwonokarminowe, pazurki ciemne.
Upierzenie:	przylegające do ciała.

Kolor

Występuje tylko w jednej odmianie barwnej, a mianowicie niebieskiej. Kolor musi być ciemnoniebieski. Nieco ciemniejsze z zielonkawym połyskiem upierzenie jest na szyi (z czerwonym połyskiem nie uznaje się za wadę).

Pióra pokrywy ogonowej i klina, powinny być jednolicie niebieskie, pasy przy złożonych skrzydłach niewidoczne, przy rozłożonych skrzydłach ledwie widoczne; wstęga na ogonie ciemna. Zewnętrzne sterówki nie są obramowane na biało, jak u większości niebieskich gołębi.

Małe wady

Skoki nieco upierzone, kolor upierzenia w odcieniu zbyt ciemnym lub zbyt jasnym, linia głowy nieregularna.

Duże wady

Zbyt niska lub zbyt za wysoka waga; wąska i słabo wysklepiona pierś; oczy inne niż żółtopomarańczowe; białe lub zbyt jasne pióra pokrywy ogonowej i klina; zbyt wyraźne pasy przy rozłożonych skrzydłach, lub całkowicie nieobecne; niewyrównany kolor, jasne lotki, opadające skrzydła.

Dane do oceny

Wygląd ogólny – sylwetka i postawa – kształt głowy – oczy i dziób – kolor.

Francuskie gołębie lotne

Francuski wysokolotny (EE 884)

N: Französischer Hochflieger, F: Haut-volant Français, A: French Highflyer
Grupa IX – lotne
Obrączka numer 7

Photo Alain DEBORD

Pochodzenie

Rasa wysokolotna, pochodząca z północy Francji.

Charakterystyka ogólna

Mały biały gołąb, żywotny, czujny, o wyniosłej postawie, mierzący około 30 cm długości. Masa ciała od 250 do 300 g.

Cechy rasowości

Głowa:	niezbyt szeroka, regularnie zaokrąglona od nasady czoła do karku.
Oczy:	perłowe.
Brwi:	wąskie, białe, o bardzo delikatnej fakturze.
Dziób:	średniej długości, różowobiały, niezbyt cienki, przedłużenie linii pomiędzy górną a dolną częścią dzioba przechodzi przez środek oka. Woskówki małe, białe i gładkie.
Szyja:	średniej długości, rozszerzająca się w kierunku ramion.
Pierś:	dość szeroka, pełna i zaokrąglona
Plecy:	pochylone ku tyłowi.
Skrzydła:	zwarte, spoczywające na ogonie; nie krzyżują się z sobą. Dobrze okrywają plecy. Lotki szerokie.

- Ogon:** średniej długości, dość zwarty, nieco dłuższy od lotek, tworzący jedną linię z plecami.
- Nogi:** średniej długości, skoki karminowoczerwone, nieupierzone. Pazurki w kolorze dzioba.
- Upierzenie:** zwarte i dobrze przylegające do ciała.

Odmiany barwne

Biała.

Duże wady

Tułów zbyt mocny, zbyt długi; noszony poziomo; płaska głowa; piaskowe oczy; różowe lub czerwone brwi; lotki wąskie; kolor inny niż biały; luźne upierzenie.

Dane do oceny

Ogólny wygląd – sylwetka i postawa – głowa i dziób; oczy i brwi; kolor i upierzenie.

Francuski lotny (EE 883)

N: Französischer Tümmeler, F: Culbutant Francis, A: French Tumbler
Grupa IX – lotne
Obrączka numer 7

Pochodzenie

Północna Francja.

Charakterystyka ogólna

Mały gołąb, o stosunkowo krótkich nogach, o długości około 30 cm i średniej masie ciała – około 280 g.

Cechy rasowości

Głowa:	raczej krótka, wysokie i lekko skośne czoło tworzy z dziobem kąt rozwarty. Nieco spłaszczone ciemię, o szerokości między oczami od 2 do 2,5 cm.
Oczy:	perłowe, 'piaskowane' na brzegach.
Brwi:	wąskie i niepozorne, w zależności od odmiany od żółtawoszarego do ciemnoszarego.
Dziób:	średniej długości, gruby u nasady, w zależności od odmiany od różowobiałego do czarnego. Woskówki małe, biało przypudrowane.
Szyja:	mocna u nasady, krótka, zwężająca się w kierunku głowy.
Pierś:	pełna, dobrze zaokrąglona.
Plecy:	plaskie, dobrze pokryte piórami, pochylone w kierunku ogona.

Skrzydła:	średniej długości, dobrze zakrywają plecy, lotki spoczywają na ogonie, nie krzyżujące się z sobą.
Ogon:	dobrze zwarty, tworzy prostą linię z plecami.
Nogi:	dość krótkie, skoki i palce odsłonięte, karminowoczerwone. Pazurki w kolorze dzioba.
Upierzenie:	ściśle przylegające.

Kolor i rysunek

Jednobarwne: czarny, brązowy, czerwony, żółty, brązowy, khaki.

Z pasami na skrzydłach i łuskami: niebieski, srebrzysty, popielato-czerwony, popielato-żółty, brązowy, khaki.

Z szarymi pasami: niebieski, srebrzysty, czerwony, żółty, brązowy, khaki.

Tygrysie: czarny, rudy, żółty, niebieski, brązowy (zwany „sabaudzkim”).

Kolory muszą być intensywne i jednolite dla jednobarwnych, u czarnych pióra na szyi błyszczą w kolorze zielonkawym.

Brązowy tygrys „sabaudzki” jest trójkolorowy. Ogon, zewnętrzna część lotek I rzędu, końcówki lotek II rzędu i okolice kupra są niebieskie. Na ogonie występuje czarna poprzeczna wstęga (lotki I rzędu są w wewnętrznej części brązowe). Klin jest niebieski. Upierzenie ma intensywny brązowy kolor, z równomiernie rozmieszczonymi białymi piórami. Kolor głowy, szyi i piersi jest ciemnobrązowy z białymi plamkami, z zielonymi, a czasem fioletowymi refleksami. Kolor brzucha jest dość zmienny, mniej więcej w kolorze węgla drzewnego, ale jaśniejący w kierunku klina, czasem z niebieskimi przebarwieniami, co nie ma większego znaczenia.

Duże wady

Za długi, za ciężki; pozioma postawa; odkryte plecy; głowa okrągła, zbyt delikatna; płaskie czoło; szyja długa; dziób zbyt mocny; czerwone brwi; mało kolorowych piór u tygrysich; lotki I rzędu białe; kolor matowy, niejednolity.

Dane do oceny

Ogólny wygląd – sylwetka – głowa i dziób – brwi i oczy – kolor i znaczenia.

Fot. Zdzisław Jakubanis

Lillski lotny (EE 1006)

N: Liller Tümmler, F: Culbutant Lillois, A: Lille Tumbler
Grupa IX – lotne
Obrączka numer 10

Pochodzenie

Pochodzi z północnej Francji, z regionu Lille. Powstał w wyniku selekcji miejscowych gołębi lotnych

Charakterystyka ogólna

Mały gołąb, bardzo żywotny i wesoły, nie przekracza od 26 do 28 cm długości, o dość krótkich nogach, o nieco pochylonej postawie. Jego masa ciała waha się od 250 do 275 g.

Cechy rasowości

Głowa:	krótka i szeroka, w formie sześciangu, nad oczami szeroka od 2 do 2,5 cm, czoło wypukłe, z dziobem tworzy prawie kąt prosty, ciemię płaskie
Oczy:	tęczówka perłowa, nieco przy zewnętrznej krawędzi piaskowa.
Brwi:	stosunkowo wąskie, delikatne i gładkie, w zależności od odmiany jasne lub ciemne.
Dziób:	średniej długości, noszony prawie poziomy, niezbyt mocny. Dziób w zależności od odmiany od jest koloru jasnego do ciemnego. U odmian z białą bródką pożądana jest jasna dolna część dzioba. Woskówki są małe, cienkie i białawe.
Szyja:	krótka, dość szeroka, szczególnie u podstawy.
Pierś:	szeroka i wypełniona.

Plecy:	dość szerokie, płaskie i tylko nieco pochylone.
Skrzydła:	spoczywają na ogonie, lotki nie krzyżują się sobą, sięgają prawie końca ogona, dobrze pokrywają plecy.
Ogon:	długości około 10 cm, wąski, tworzy jedną linię z plecami.
Nogi:	dość krótkie i dobrze upierzone, łapcie i mankiety o długości od 5 do 7 cm. Pazurki w zależności od odmiany barwnej są jasne lub ciemne.
Upierzenie:	przylegające do ciała.

Odmiany barwne

Jednobarwne z białą bródką lub bez, w kolorze czarnym, brązowym, czerwonym, żółtym.

Z białym paskiem na piersi, z białą bródką lub bez, w kolorze niebieskim, srebrzystym, popielatym czerwonopopielatym i żółtopopielatym.

Białolote, białoogoniaste, białolote i białoogoniaste, z białą bródką lub bez, w kolorze czarnym, ciemnobrązowym, czerwonym, żółtym, niebieskim z pasami i grochowe, srebrzyste pasami i grochowe, popielatoczerwone z pasami i grochowe, popielatożółte z pasami i grochowe.

Tygrysie w kolorze czarnym, brązowym, czerwonym, żółtym, niebieskim, srebrzystym, brązowym (zwanym „sabaudzkim”).

Kolory, wzory i marki:

Kolory są intensywne i czyste. Wszystkie odmiany są z białą brodą lub bez, z wyjątkiem tygrysi (mają zawsze kolorową szyję). Bródka ma kształt regularnego półksiężyca, o wysokości około 15 mm, końce dosięgają niemal do oczu. U białolotych od 5 do 12 białych lotek. Łapcie są białe, mankiety kolorowe. U białoogoniastych rozgraniczenie między ogonem a kuprem jest wyraźne i proste. Klin powinien być kolorowy. U tygrysi rozmieszczenie białych piór powinno być regularne na całym ciele. Łapcie są kolorowe. Kolor „sabaudzki”, czyli szarobrązowy, może być jaśniejszy lub ciemniejszy. Gołębie w tym kolorze mają łapcie, ogon, zewnętrzną część lotek I i II rzędu w kolorze niebieskim. Na ogonie występuje czarny pas. Podstawowy kolor jest intensywny z równomiernie rozmieszczonymi białymi piórami. Kolor głowy, szyi i piersi jest ciemnobrązowy z białymi plamkami.

Duże wady

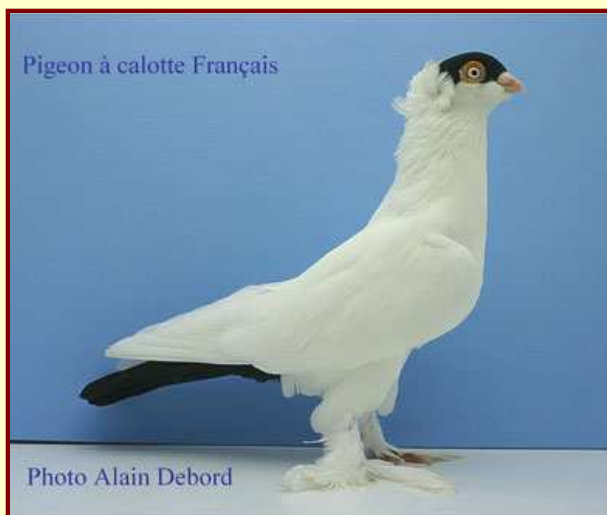
Pozioma postawa; wąska, słabo rozwinięta pierś; plecy wąskie w ramionach; szyja długa, cienka; ogon szeroki, mało zwarty; skrzydła krótkie; głowa długa, wąska, okrągła; płaskie czoło; dziób długi i cienki; pomarańczowe oczy; brwi szerokie, czerwone; łapcie za długie, lub za krótkie, nieregularna bródka; nieprawidłowe znaki lub kolory.

Dane do oceny

Wygląd ogólny – sylwetka – głowa i dziób – oczy – łapcie – znaki – kolor i rysunek.

Francuska krymka lotna (EE 971)

N: Französische kalotte, **F:** Pigeon à calotte français, **A:** French Krymka Tumbler
 Grupa IX – lotne
 Obrączka numer 10

Pochodzenie

Przodkami francuskiej krymki lotnej są polskie krymki starego typu.

Charakterystyka ogólna

Krymka francuska jest średniej wielkości gołębiem, o pochylonej postawie, dość krótkim, z głową gładką lub muszlową koronką, z krótkimi łapcami, kolorową krymką i ogonem.

Cechy rasowości

Głowa:	średniej szerokości i długości, tworzy regularny łuk. Czoło jest zaokrąglone i tworzy z dziobem kąt rozwarty. Koronka jest średnio rozwinięta, dość niska, ale z wyraźnymi rozetami.
Oczy:	perłowe.
Brwi:	średniej szerokości, kolor intensywny, od różowego do czerwonego.
Dziób:	nieco krótszy niż przeciętny, dobrze zamknięty, różowawy u odmian jasnych, u odmiany niebieskiej i czarnej od jasnego do rogowego. Woskówki małe, gładkie.
Szyja:	średniej długości, rozszerzająca się w kierunku ramion. Dobrze zaokrąglone podgardle.
Pierś:	szeroka, zaokrąglona i nieco wysunięta.
Plecy:	szerokie, płaskie, zwężające się w kierunku ogona, pochylone.
Skrzydła:	szerokie, noszone na ogonie, nie krzyżują się ze sobą, dobrze zakrywają plecy.
Ogon:	średniej długości, zwarty, tworzy prostą linię z plecami.

Nogi:	średniej długości. Łapcie, chociaż niezbyt rozwinięte, to jednak bogate w pióra, o długości około 5 centymetrów, dobrze zaokrąglone; pazurki w kolorze dzioba.
Upierzenie:	przylegające do ciała.

Odmiany barwne

Czarna, brązowa, czerwona, żółta, niebieska, srebrzysta.

Podstawowy kolor jest biały, kolorowe są: koronka i ogon, łącznie z klinem i piórami pokrywowym ogona. Kolory powinny być intensywne i czyste. Kolorowa krymka jest wyraźnie odgraniczona od białej części głowy prostą linią, biegnącą od kącika dzioba w kierunku tyłu głowy. Linia ta przechodzi pod oczami. Cała koronka jest biała. U gołębi bez koronki, krymka kończy się równo z tyłu głowy.

Duże wady

Słaby korpus; noszony poziomo; kanciasta głowa; wypukłe czoło; koronka uboga w pióra, odchylona; zbyt wysoka; brwi zbyt jasne; dziób za długi lub za cienki; niewłaściwie noszone skrzydła; krymka i ogon nierówno ograniczone; za duże lub za ubogie łapcie.

Dane do oceny

Ogólny wygląd – sylwetka – głowa i dziób – oczy i brwi – krzywa i nierówna krymka – białe pióra w pokrywie ogonowej i w klinie – kolor.

Filatelistyka

1. **Poczta Rumunii** wprowadziła w roku 1983 do obiegu pocztowe karty pocztowe ze znaczkami przedstawiające gołębie rasowe rumuńskie z okazji Wystawy Klubowej Gołębi Ras Rumuńskich w Buzau. Na kartach i znaczkach pocztowych są pokazane następujące rasy gołębi, od góry: kasztanowaty z Krajowy, olbrzym z Salonty i srokacz z Tymiszoary.

2. **Poczta Gwinei** wprowadziła w roku 1998 do obiegu pocztowe znaczki pocztowe przedstawiające ryby akwariowe, od lewej: kirysek Britskii (brazylijski odkrywca tej ryby), strzelczyk (brak polskiej nazwy odmiany), proporczykowiec z Kap Lopez, brzan-ka (brak polskiej nazwy odmiany).

3. **Poczta Syrii** wprowadziła w roku 1993 do obiegu pocztowe znaczki pocztowe przedstawiające konie arabskie.

4. **Poczta Kuby** wprowadziła w roku 1975 do obiegu pocztowego na 15-lecie Państwowej Służby Weterynaryjnej Kuby, znaczki pocztowe prezentujące cykle rozwojowe niektórych pasożytów zwierząt gospodarskich, od lewej: tęgoryjec psi, giez koński, nicienie żołądkowo-jelitowe u drobiu (kury), nicienie żołądkowo-jelitowe u owiec i kóz, kleszcz bydlęcy i glista ludzka u świni.

5. **Poczta Słowacji** wprowadziła w roku 2023 do obiegu pocztowy bloczek pocztowy z okazji 30-rocznicy powstania Poczty Słowackiej i Poczty Czeskiej. Wydanie wspólne z Republiką Czeską.

6. **Poczta Bułgarii** wprowadziła do obiegu pocztowego (bez daty) znaczki pocztowe przedstawiające zwierzęta dzikie, od lewej: piżmak amerykański, jenot azjatycki, żubr,łoś, muflon i jeleń.

7. **Poczta Polska** wprowadziła w roku 1994 do obiegu pocztowego znaczki pocztowe, przedstawiające gołębie hodowlane; w bloczku od lewej góry: mewka polska, krymka białostocka, srebrniak polski i sokół gdański. Na pojedynczym znaczku jest zaprezentowany gołąb polski pocztowy.

Prezentowane walory filatelistyczne pochodzą ze zbiorów Janusza Marchelskiego, Joanny Mitury (bułgarskie), Stanisława Zająca (polskie).

Opracowanie: Zdzisław Jakubanis